

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

08. januar 2019

UPA 2019/117

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Meeqqat atuarfianni pisortat, ullumikkut piumasaqaataareersut saniatigut, pisortaasinnaanissaminnut atuarfinni pisortatut ilinniagaqarsimanissaannut piumasaqaateqarnissaq pillugu Naalakkersuisut siunnersuummik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik siunnersuut. Piumasaqaat ilinniartitaanikkut aaqqissusseqqinneq aallartinneqarsimasoq eqqarsaatigalugu meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuutissatut naatsorsuutigineqartumut kingusinnerpaamik ilanngunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit)

Tungavilersuut:

1. oktober 2018-mi nunatsinni atuarfiit pisortaattut atorfilinnit 26-nit arfineq marluk minnerpaamik diplominnaffiusumik atuarfiit pisortaattut ilinniagaqartuusut, Naalakkersuisut 2018-mi paasissutissiissutigaat. Ukiut tallimat ingerlaneranni atuarfiit pisortaat marluk atuarfiit diplominnaffiusumik pisortaattut ilinniarnermikkut naammassinnittut Naalakkersuisup ilanngullugu oqaatigaa.

Naalakkersuisut ilinniartitaanerup aaqqissusaaneramik aaqqissusseqqinnermik ingerlatsillutik Naalakkersuisut 2018-mi novembarimi paasissutissiissutigaat, tassanilu ilaatigut atualernej sioqqullugu/meeqqat atuarfianit inuusuttunut ilinniartitaanernut kiisalu piginnaanngorsarfiusunut ilinniartitaanernut ataqatigiinnerusumik eqaannerusumillu atuarnerup ilinniarnerrullu pilersinneqarnissaa siunertarineqartoq.¹

Tassungalu ilanngullugu aaqqissusseqqinnermik suliaqarnermut atatillugu meeqqat atuarfiat pillugu inatsimmi pisortat piginnaasaat pillugit annertunerusunik piumasaqaateqarnissaq sulissutigineqassanersoq sulii aalajangiunneqanngitsoq oqaatigineqarpoq.

Taamaalillunilu siunissami qaninnermi meeqqat atuarfiisa pisortaqarnikkut aqunneqarnerisa nukittorsarnissaat pillugu politikikkut aallussisoqarneramik takussutissaqanngilaq. Tamanna naammaginngilaq.

Tamanna meeqqat atuarfiata ukiuni arlalinni unammilligassai ukiuni arlalinni taamaaginnartussatut ilimagineqartut eqqarsaatigalugit naammaginngitsorujussuuvoq.

Kattuffiit siunnersuisooqatigiillu arlallit, tassani Aningaasaqarnermut Siunnersuisooqatigiit ilanngullutik, ukiuni arlalinni meeqqat atuarfianni ilinniartitaanermillu aaqqissusserit sinnerini ajornartorsiuutinik nunamut imminut napatittumut toqqammavissinissatsinnut isumagisariaqakkanik

¹ § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 282/2018

tikkuaasarput. Tamatuma saniatigut meeqqat atuarfiat pillugu 2015-mi naliliineq Ilinniartitaanerlu pillugu pilersaarut II 2018-meersoq innersuussutigissavakka.

Piumasaqaat taanna ilinniartitsisutut ilinniarsimanissamik piumasaqaammut ullumikkut piumasaqaatigineqareersumut ilaatinneqassaaq², taamaaliornikkut atuarfinnut ataasiakkaanut qullersaallutik akisussaasuusut perorsaanermik isumaginninnermut akisussaaffimmik tiguisinnaajuaqqullugit.

Atuarfiup pisortaa pisortassatut ilinniarsimasoq sulisunut tamanut ulluinnarni atugarissaartitsinerusinnaasutut kiisalu allaffissornikkut malinnaanerusinnaasutut naatsorsuutigineqarsinnaasariaqarpoq. Tamannalu suliassanik amerlasuunik allanut, atuartitsinnermut toqqaannartumik attuumassuteqanngitsunut suliaqarnissamut nukinnik atugassiissaaq, soorlu:

- sapinngisamik amerlanerpaat ilinniaqqinnissamut nkissaqarnerullutik angusinissaannik suliaqarnermi.
- meeqqanut tarnikkut timikkullu innarluuteqarnerannut atatillugu nappaammik suussusersinissamik pisariaqartitsisunut tunngatillugu suliniuteqajaarnermik ingerlatsineq, kiisalu angajoqqaat pisortallu suleqatigalugit meeqqat taakku inersimasutut inuunerissaarnissaannut toqqammavissineq.
- atuarfimmi pisortat sinnerinik piginnaanngorsaaneq, tassani trinini pisortat ilanngullugit.
- inuunermi allanngorarfiusumi pisortanik atuarfinni unammilligassanik periarfissanillu passussisinnaanermik piginnaasaqartunik pisariaqartitsisunik ujartuisuni aqutsineq.

Atuarfiit pisortaasa 26-t tamarmik pisortatut ilinniartinnissaat imaasiallaannaq pinavianngitsoq ilisimavara. Taamaammat siunnersuut ilusimisut iluseqartillugu akuersissutigineqassappat Naalakkersuisut kommuninik soqutigisaqartunillu allanik qanimut suleqateqarlutik suliap ingerlaqqinnissaanut sinaakkusiinissamut sulissuteqarnissaat kaammattuutigaara. Taamattaq susassaqartut taakku tamakkerlugit aaqqissuusseqqinnerup ingerlanneqarnerani akuutinneqarnissaat naatsorsuutigaara.

Aaqqissuusseqqinnermik suliap ingerlareersut ataqqillugit atuarfiit pisortaasa ilinniarsimasuunissaannik piumasaqaatip kingusinnerpaamik meeqqat atuarfiat pillugu inatsisissatut siunnersuutissatut ilimagineqartup saqqummiunneqarnissaanut utaqpinneqassasoq siunnersuutigaara.

Institut for Læringip dimplominnngorniarluni ilinniartitaanerit neqeroorutigai. Sinaakkutissat inissinneqareersimappata inerisaqqinnissamut piareersimanissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq, taamaaliornermilu atuarfinni pisortaareersunut pisortannortussanullu ilinniartitaanerit ataavartunngortinneqarsinnaapput.

Naggasiullugu Naalakkersuisut UKA2018/146-mut akissuteqaataannit issuaalaassaanga:

“Taamaattumik tupigisassaangilaq nunatsinni suliffeqarfinni assigiinngitsuni sulisut pisortallu suliamekkut ilinniakkamikkullu qaffasissunik ilimagisaqarfineqartarnerat, suliap pitsaassusaanut pingaaruteqarmat. Tamanna aamma meeqqat atuarfiannut atuuppoq, tassanimit atuartut

² Manna siunnersuut piugaluartoq ilinniartitaanikkut piumasaqaat kissaatigineqarpoq: Inatsisartut inatsisaanni nr. 15, 3. december 2012-meersumi § 48, imm. 1: *Atuarfiup pisortaautut sulissaguni pineqartoq meeqqat atuarfianni ilinniartitsisussatut ilinniarneq imaluunniit ilinniarneq alla Naalakkersuisut akuerisimasaat naammassillugu ilinniarsimasariaqarpoq.*

atuartinneqarnerminnit pissarsiaat aamma meeqqat atuarfiata atuartitsinerata pitsaassusaa soorunami sulisut ilinniakkamikkut killiffiannut attuumassuteqarput, tamatumunnga ilaatillugit aqutsisut pisortatut piginnaaneqassusii."

Arlaannik aallartiffissaqartariaqarpugut, ataguli kiisami meeqqat atuarfiat aqutsinikkut pitsanngorsaavigalugu aallartiffigisigu.

Pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kinguneqaatit:

Meeqqat atuarfianni pisortassatut ilinniartitaanermik piunasaqaat isumaqatigiissutitigut arlalinnik kinguneqaateqarlunilu assersuutigalugu vikarinut annertunerusunik aningaasartuuteqarnissamut sulii missingerneqarsinnaanngitsunik kinguneqaateqarsinnaasoq Naalakkersuisut 2018-mi novembarimi paasissutissiissutigaat.³

Taamaammat Naalakkersuisut maannakkuugallartoq meeqqat atuarfiini pisortat aqqissuussanik pisortatut ilinniartinneqartalerinissaanni inuiaqatigiinnut aningaasatigut kinguneqaatisanik taasaqarsinnaanngikkalarlutik oqatigaat. Taamaammat paasissutissat taakku pissarsiarineqarsinnaanngillat.

Siunnersuut manna vikarinut aningaasartuuteqarnermik nassataqassanngitsoq ilimagilluinnarpara. Tamatumani meeqqat atuarfiisa siunnersuutimik suliasaninnik pilersaarusiortarnissaanik naatsorsuuteqarneq aallaaviuvoq, tassani ilinniaqqinnernik ingerlatsinerit ilanngullugit. Taamaalillunilu ilinniartitsinerit suliallu allat pineqartup peqannginneranik kalluarneqartut, atuartunit peqannginnissaq malugineqarsinnaajunnaarlugu aqqissuunneqassapput. Tamannalu meeqqat atuarfianni "eqaatsumik pilersaarusiortertut" ulluinnarni taaneqartarpoq.

Ullumikkut atuarfinni pisortanik atuarfiit pisortaannut ilinniartitsissutissatut kissaatigineqartumik ilinniarsimangitsut arlallit pisortaammata, ilinniagaqarnissamik piunasaqaatit annertusineqarnissaannut atatillugu ikaarsaarnermut atatillugu aalajangersagaqarnisaa paasinarpoq, tamatumalu nassatarisaanik suliniutissatut siunnersuutigineqartumut aningaasartuutissat assersuutigalugu ukiunut atuartitsiviusunut arlalinnut siammarneqarsinnaapput.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kinguneqaatit:

Soqanngilaq.

Innuttaasunut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kinguneqaatit:

Soqanngilaq.

³ § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 282/2018